

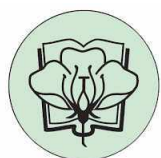
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМЕНІ М.Г. ХОЛОДНОГО

БОТАНІЧНИЙ САД ІМЕНІ АКАДЕМІКА ОЛЕКСАНДРА ФОМІНА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

УКРАЇНСЬКЕ БОТАНІЧНЕ ТОВАРИСТВО

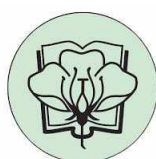
ГЕРБАРІЇ ХХІ СТОЛІТТЯ: ДОСЯГНЕННЯ ТА ВИКЛИКИ

*Матеріали Міжнародної наукової конференції,
присвяченої 100-річчю від заснування Національного гербарію України (KW)
– Гербарію Інституту ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України
(1 жовтня 2021 року, Київ)*

Київ – 2021

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
M.G. KHOLODNY INSTITUTE OF BOTANY
A.V. FOMIN BOTANICAL GARDEN of the
TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV
V. N. KARAZIN KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY
IVAN FRANKO NATIONAL UNIVERSITY OF LVIV
UKRAINIAN BOTANICAL SOCIETY

HERBARIA OF THE 21st CENTURY: ACHIEVEMENTS AND CHALLENGES

*Proceedings of International Scientific Conference
dedicated to the 100th anniversary of the National Herbarium of Ukraine (KW) –
the Herbarium of M.G. Kholodny Institute of Botany, NAS of Ukraine
(1 October 2021, Kyiv)*

Kyiv – 2021

Фото О. Корнієнко

УДК 57.082.13:582.35/.99 (477)

ББК Є5є/лб1 (4 Укр)

Ш 96

ГЕРБАРІЇ XXI СТОЛІТТЯ: ДОСЯГНЕННЯ ТА ВИКЛИКИ. Матеріали Міжнародної наукової конференції присвяченої 100-річчю від заснування Національного гербарію України (KW) – Гербарію Інституту ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України (1 жовтня 2021 року, Київ) – Київ: Інститут ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України, 2021. – 193 с., іл.

У збірнику представлені матеріали Міжнародної наукової конференції присвяченої 100-річчю Національного гербарію України (KW) – Гербарію Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. Публікації, зібрані тут, торкаються широкого кола питань гербарної справи, серед них: використання гербарних даних для ботанічних, мікологічних, природоохоронних та міждисциплінарних досліджень; історії становлення, формування, ведення та опрацювання окремих систематичних, географічних, історичних, меморіальних гербаріїв, спеціалізованих зібрань та колекцій типових зразків тощо; впровадження в гербарну роботу цифрових технологій тощо. Розглянуто значення гербаріїв для освіти та культури.

Для ботаніків, працівників гербаріїв та музеїв, аспірантів і студентів біологічних факультетів.

HERBARIA OF THE 21st CENTURY: ACHIEVEMENTS AND CHALLENGES.

Proceedings of International Scientific Conference dedicated to the 100th anniversary of the National Herbarium of Ukraine (KW) – the Herbarium of M.G. Kholodny Institute of Botany, NAS of Ukraine (1 October 2021, Kyiv). – Kyiv: M.G. Kholodny Institute of Botany, NAS of Ukraine, 2021. – 193 p., ill.

The book presents materials of the International Scientific Conference dedicated to the 100th anniversary of the National Herbarium of Ukraine (KW) – the Herbarium of M.G. Kholodny Institute of Botany, NAS of Ukraine. The publications that represented here, such a wide range of herbarium management, including the use of herbarium data for botanical, mycological, conservation, and interdisciplinary research; history of formation, development, maintenance, and investigation of particular systematic, geographical, historical, memorial, specialized collections and collections of types specimens, etc.; introduction of digital technologies into herbarium work, etc. The significance of herbariums for education and culture is considered.

For botanists, employees of herbaria and museums, graduate students, and students of biological faculties.

Рецензенти:

д.б.н. Н.А. Бісько, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України (Україна)

д.б.н., П.Є. Булах Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України (Україна)

Редакційна колегія:

член-кореспондент НАН України С.Л. Мосякін,

д.б.н., проф. Л.О. Тасенкевич, к.б.н., ст.н.с. Н.М. Шиян, к.б.н., ст.н.с. І.Г. Ольшанський,

к.б.н. С.Л. Жигалова

Наукове видання

*Затверджено до друку Вченою радою Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
(Протокол № 15 від 7 грудня 2021 р.)*

ISBN 978-966-02-9798-2 (електронне видання)

© Автори статей, 2021

© Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, 2021

References.

Borovyk L.P. 2021. *Demutatsiina dynamika roslynnosti u Luhanskomu pryrodnomu zapovidnyku (viddilennya Striltsivskyyi step). (Demutation dynamics of vegetation in Luhansk Natural Reserve (Striltsivsky Steppe department))*. The dissertation on a scientific degree of the candidate of biological sciences on a specialty 03.00.05 – botany. Kyiv, M.G. Kholodny Institute of Botany, NAS of Ukraine, 233 p. [Боровик Л.П. 2021. Демутаційна динаміка рослинності у Луганському природному заповіднику (відділення Стрільцівський степ). Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.05 – ботаніка. Київ, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, 233. с.]

Fakultet pryrodnychukh nauk: shlyakhamy zrostannya. 2013. (*The Faculty of Natural Sciences: ways of growth*) Eds. V.D. Diachenko, O.O. Kysel'ova, A.O. Klymov. Luhansk: Elton-2, 365 p. [Факультет природничих наук: шляхами зростання. 2013. Ред. В.Д. Дяченка, О.О. Кисельової, А.О. Климова. Луганськ: Видавничо-поліграфічний центр ТОВ „Елтон-2”, 365 с.]

Fakultet pryrodnychukh nauk: 95 rokiv. 2019. (*The Faculty of Natural Sciences: 95 years*) Eds. N.Yu. Matsai, O.P. Hubska. Starobilsk: LNU, 40 p. [Факультет природничих наук: 95 років. 2019. Ред. Н.Ю. Мацай, О.П. Губської. Старобільськ : ЛНУ, 2019. – 40 с.]

Herbaria of Ukraine. Index Herbariorum Ucrainicum / Ed. N.M. Shiyan. - Kyiv, 2011. - 442 p.

Isaieva R.Ya., Maslova V.R., Kosohova T.M. 2003. *Bulletin of the Luhansk Taras Shevchenko State Pedagogical University. Ser. Biological Sciences*, 11 (67): 101 – 103. [Ісаєва Р.Я., Маслова В.Р., Косохова Т.М. 2003. До історії утворення та функціонування гербарію Луганського державного педуніверситету. Вісник Луганського держ. пед. ун-ту імені Тараса Шевченка. Сер. Біологічні науки, 11 (67): 101 – 103.]

Peregrym M.M. 2005. *Ridkisini ta znykayuchi vydy flory Donetskoho kryazhu. (Rare and vanishing species of the flora of the Donetsk chain of hills)*. The dissertation on a scientific degree of the candidate of biological sciences on a specialty 03.00.05 – botany. Kyiv, M.M. Gryshko National Botanical Garden, NAS Ukraine, 288 p. [Перегрим М.М. 2005. Рідкісні та зникаючі види флори Донецького краю. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.05 – ботаніка. Київ, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, 288 с.]

Roslyny z rehionalnoho pereliku, shcho pidliahaiut osoblyvii okhoroni v Luhanskii oblasti. 2013. (*Plants from the regional list subject to special protection in Luhansk region*). Eds. O.I. Sokolova, O.A. Arapov. Luhansk: Virtualna realnost', 228 pp. [Рослини з регіонального переліку, що підлягають особливій охороні в Луганській області. 2013. Ред. О.І. Соколової, О.А. Арапова. Луганськ: Виртуальная реальность, 228 с.]

Розділ 3.

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ОКРЕМИХ
ГЕРБАРІЇВ ТА КОЛЕКЦІЙ

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ГЕРБАРІЮ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

М.М. Барна, Л.С. Барна, Н.В. Герц

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Тернопіль, Україна

barna@chem-bio.com.ua, herts_nv@chem-bio.com.ua

Abstract. Herbarium work at Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University has its own history. Intensive botanical investigations in Volyn Gymnasium, and later at Kremenets Lyceum were organized by the teacher of natural sciences of the gymnasium, the director of the Botanical Garden Willibald Besser, who collected a large herbarium of flora from Austria, Galicia and other areas. In 1834 he became a director of the Botanical Garden and a professor of the Department of Botany at the newly established University of St. Volodymyr. So he moved to Kyiv his herbarium. Currently, the herbarium of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University has more than 40,000 herbarium sheets and includes: scientific, educational herbarium and exchange fund. A computer database of the herbarium has been created, which contains complete information on all available herbarium specimens, which belong to 5 departments and 182 families. The herbarium of the Department of Botany is included in Index Herbariorum, which is maintained by M. G. Kholodny Institute of Botany, NAS of Ukraine. Since January 1, 2010, the herbarium of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University has been given a new status - a training laboratory of plant morphology and taxonomy - a herbarium.

Keywords: history, herbarium, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, regional flora, authors collections.

Гербарна справа в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка має свою історію. Її витoki припадають на початок XIX ст., коли завдяки старанням інспектора шкіл Волинської, Подільської та Київської губерній, суспільного та освітнього діяча Тадеуша Чацького та філософа-просвітителя Гуго Коллонтая у Кременці на базі єзуїтського колегіуму в 1805 р. було створено унікальний навчальний заклад, що дістав назву – Волинська гімназія вищих наук (Барна, 2008).

Інтенсивні ботанічні дослідження у Волинській гімназії, а пізніше в Кременецькому ліцеї організував викладач природничих дисциплін гімназії, директор ботанічного саду Віллібальд Бессер (Барна, 2001), який у 1826 р. опублікував польською мовою «Przepisy do ukladania zielników» – «Правила щодо складання гербаріїв», що включають 8 параграфів: § I. Фізичний опис повіту. § II. Що потрібно збирати з ботанічною метою. § III. Які зразки рослин вибирають для засушення. § IV. Як засушуються рослини. § V. Як зберігати засушені рослини? § VI. Які відомості мають бути на окремих картках до кожної рослини? § VII. Як потрібно упаковувати рослини для пересилки? § VIII. Про впорядкування громадських гербаріїв.

Правила Бессера

(1). Збирати рослини до гербарію необхідно лише під час хорошої погоди. ...

(2). Найбільшими ворогами гербаріїв є два види комах: *Anobium paniceum* і *Ptinus fur* L., а також міль дзьобовата (*Herminia rostralis* F.). ...

(3). Всі зібрані рослини необхідно укласти, навіть якщо у них дрібні квітки, не вистачає часу чи інші причини. ...

(4). Якщо немає текстури можна використати два куски лубу, розміром з аркуш, обгорнувши його папером.

В. Бессер зібрав великий гербарій з флори Австрії, Галичини та інших територій і вивіз його до Києва, зайнявши у 1834 р. посаду директора Ботанічного саду та професора кафедри ботаніки новоствореного Університету святого Володимира. Після смерті В. Бессера гербарій був придбаний Київським університетом в його спадкоємців за 832 руб. сріблом. У 1920 р. за участю академіка О. В. Фоміна гербарій В. Бессера переданий Академії наук України, де зберігається понині в Інституті ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України і він слугує вченим–ботанікам для дослідження флори та рослинності України (Барбарич, 1960).

В Кременецькому державному педагогічному інституті, Тернопільському державному педагогічному інституті до 1977 р. на кафедрі ботаніки не було спеціально відведеної кімнати для гербарію. Проте гербарна справа у вказаних навчальних закладах розвивалася завдяки таким викладачам, як В. О. Шиманська, Б. В. Заверуха, С. В. Зелінка. З введенням 7 листопада 1977 р. в експлуатацію нового головного навчально-адміністративного корпусу університету для гербарію було відведено окрему кімнату (36 м²), а штатним розписом була введена одиниця завідувач гербарієм.

Нині гербарій нараховує понад 40000 гербарних аркушів і включає:

1. Науковий гербарій.
2. Навчальний гербарій.

3. Обмінний фонд.

Науковий гербарій включає такі відділи:

– фондний, що містить близько 22000 гербарних аркушів. У цьому відділі найширше представлені рослини геоботанічних регіонів Заходу України, в т. ч. Карпат, а також гербарій рослин Криму та Нікітського ботанічного саду. Окрім того, у фондному гербарії містяться судинні рослини з території Польщі, Болгарії, Росії, Білорусі, Естонії, Грузії, Азербайджану, Індії, Бірми, Японії.

– регіональних флор: заповідника «Медобори» (1340 екз.), Голицького заказника (783 гербарні аркуші). Гербарій регіональних флор містить багато рідкісних, ендемічних та реліктових видів рослин, з яких понад 100 видів занесено до «Червоної книги України. Рослинний світ».

– фондних авторських колекцій (В. О. Шиманської, Б. В. Заверухи, С. В. Зелінки), що налічує 6850 гербарних аркушів;

– рідкісних видів рослин, занесених до «Червоної книги України. Рослинний світ» (288 гербарні аркуші);

Науковий гербарій налічує близько 1500 гербарних аркушів видів судинних рослин, які належать до 5 відділів і 182 родин (Барна, Зелінка, Шанайда, 2000).

Навчальний гербарій (близько 10000 гербарних аркушів) включає морфологічну та систематичну колекції, які постійно використовуються при проведенні лекційних і лабораторно-практичних занять.

Обмінний фонд гербарію налічує близько 700 гербарних аркушів і служить основою для обміну між гербаріями кафедр ботаніки та гербарієм Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Ужгородським національним університетом, Львівським національним університетом імені Івана Франка та іншими установами та навчальними закладами.

Для зберігання гербарного матеріалу у 1977 р. були виготовлені спеціальні металеві шафи. У гербарії укомплектовано бібліотеку довідкової літератури, необхідної для визначення та опису зібраних видів рослин. Це дає можливість студентам, магістрантам, аспірантам, викладачам та науковим співробітникам, що приїжджають для роботи в гербарії, проводити науковий пошук та вирішувати різні навчальні завдання з систематики та морфології рослин.

Завдяки зусиллям завідувачки гербарієм Н. В. Москалюк створена комп'ютерна база даних гербарію, що містить повну інформацію про всі наявні гербарні зразки. Це дає змогу здійснювати пошук для вивчення та опрацювання наявного гербарного матеріалу. Комп'ютерна база даних включає дані про рослини, які належать до 5 відділів і 182 родин.

Для зручності у користуванні в алфавітному порядку складений список рослин українською, російською та латинською мовами. Окрім того, навпроти назви рослини наведено номер шафи і папки, що вказують на місце розташування гербарного аркуша у гербарії. В комп'ютерній базі даних наведені види та роди рослин у межах родин за філогенетичною системою А. Л. Тахтаджяна. Гербарій кафедри ботаніки входить в перелік Index Herbariorum Ucrainicum, який веде Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України (Барна, Москалюк, 2011). Активно сприяє роботі над вдосконаленням гербарію нинішній завідувач навчальної лабораторії морфології та систематики рослин – гербарію, асистент кафедри ботаніки та зоології Р. Л. Яворівський – глибокий знавець не лише видів, що зберігаються у гербарії, але й знавець флори Західного Поділля (особливо Тернопільського плато), Карпат й флори України.

З 1.01.2010 р. гербарію Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка надано новий статус – навчальна лабораторія морфології та систематики рослин–гербарій. Основними завданнями для розширення та змінення діяльності нового структурного підрозділу кафедри ботаніки – лабораторії морфології та систематики рослин–гербарію на найближчий період є: систематичне поповнення гербарних фондів новими видами рослин; оновлення гербарних колекцій; зміцнення матеріально-технічної бази; розширення комп'ютерної бази даних з морфології і систематики рослин; створення електронних версій наявного гербарного матеріалу за таксономічними категоріями; розширення мережі навчальних закладів та науково-дослідних установ для здійснення обміну наявного матеріалу та його поповнення новими видами; залучення студентів і магістрантів до написання курсових, дипломних і магістерських робіт і професорсько-викладацького до написання монографій, кандидатських і докторських дисертацій з використанням наукової, навчальної і матеріальної бази та комп'ютерної бази даних гербарію (Москалюк, 2008, 2011).

Навчальна лабораторія морфології та систематики рослин – гербарій активно використовується студентами, магістрантами, аспірантами та докторантами у процесі виконання курсових, магістерських робіт та кандидатських і докторських дисертацій співробітниками кафедри ботаніки, а також науковими співробітникам закладів вищої освіти України та науково-дослідних установ НАН України, зокрема Львівського національного університету імені Івана Франка, Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Інституту екології Карпат НАН України, а також науковцями Росії, Грузії, Молдови, Польської Республіки та ін.

Rasimavičius M. – 136

Ričkienė A. – 136

Siebert S.J. – 107

Struwig M. – 107

Szkudlarz P. – 152

Yatsyna A.P. – 118

Zhelnerovich O.I. – 163

Žilinskaitė S. – 113

ЗМІСТ
CONTENTS

Вступне слово

An introductory address

Мосякін С.Л., Шиян Н.М. Національний гербарій України (KW): 100 років збереження та примноження нашої всесвітньо значущої наукової та культурної спадщини **6**

Mosyakin S.L., Shiyani N.M. The National Herbarium of Ukraine (KW): 100 years of preserving and developing our globally important scientific and cultural heritage

Розділ 1. Національний гербарій України (1921 – 2021)

Part 1. National Herbarium of Ukraine (1921 – 2021)

Шиян Н.М. Коротка історія Національного гербарію України (KW) в особистостях **11**

Shiyani N.M. A brief history of the National Herbarium of Ukraine (KW) in personalities

Цимбалюк З.М., Безусько Л.Г., Ниценко Л.М. Палінотека Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України **38**

Tsybalyuk Z.M., Bezusko L.G., Nitsenko L.M. Palynothesca of the M.G. Kholodny Institute of Botany of NAS of Ukraine

Розділ 2. Гербарні колекції – основа ботанічних та мікологічних досліджень

Part 2. Herbarium collections as the basis for botanical and mycological research

Жигалова С.Л. Поширення *Lythrum thymifolia* L. (Lythraceae) в Україні **42**

Zhygalova S.L. The distribution of *Lythrum thymifolia* L. (Lythraceae) in Ukraine

Жежера М.Д., Громакова А.Б. Навчальна колекція фіксованих проб водоростей у Гербарії (CWU) Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна **45**

Zhezhera M.D., Gromakova A.B. Educational collection of fixed samples of algae in the Herbarium (CWU) of V.N. Karazin Kharkiv National University

Дзеркаль В.М., Алексеєва А.А. Гербарні матеріали у фонді НПП «Нижньодніпровський» **50**

Dzermal V.M., Alexseeva A.A. Herbarium materials in the fund of NNP «Nyzhnyodniprovsky»

Звягінцева К.О., Моунассур В.В. Зразки видів адвентивних рослин у Гербарії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (CWU) **51**

Zviagintseva K.O., Mounassyr V.V. Specimens of alien plant species in the Herbarium of V. N. Karazin Kharkiv National University (CWU)

Казарінова Г.О. Рід *Stipa* L. в Гербарії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна **55**

Kazarinova G.O. The genus *Stipa* L. in the Herbarium of V.N. Karazin Kharkiv National University

Коломійчук В.П. Гербарій KWHU: сучасні реалії та перспективи розвитку **60**

Kolomiichuk V.P. Herbarium KWHU: modern realities and development prospects

Комарюста В.П. Колекція живих культур мікроводоростей у Гербарії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (CWU) **64**

Komarysta V.P. Collection of living cultures of microalgae in the Herbarium of V.N. Karazin Kharkiv National University (CWU)

Любка Т. Гербарій Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II: сучасний стан та перспективи розвитку **69**

Ljubka T. Herbarium of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education: modern state and perspective of development

Мамчур Т.В., Чорна Г.А. Науковий гербарій Уманського національного університету садівництва (UM): становлення та сьогодення **71**

Mamchur T.V., Chorna G.A. Scientific herbarium of Uman National University of Horticulture (UM): formation and present

Міськова О.В., Бадуліна О.О. Гербарій Державного історико-культурного заповідника у м. Путивлі 76

Miskova O.V., Badulina O.O. Herbarium of the State Historical and Cultural Reserve in Putivl

Ольшанський І.Г. Деякі автентичні зразки назв таксонів родини Betulaceae, описаних з Кавказу та Сибіру, що зберігаються в Національному гербарії України (KW) 78

Olshanskyi I.G. Some authentic specimens of taxon names of the family Betulaceae, described from the Caucasus and Siberia, stored in the National Herbarium of Ukraine (KW)

Парфьонов В.І., Дубовік Д.В., Савчук С.С., Скуратович А.М., Лебедько В.М. 81
Гербарій Інституту експериментальної ботаніки НАН Білорусі (Колекція судинних рослин і мохоподібних)

Parfionov V.I., Dubovik D.V., Savchuk S.S., Skuratovych A.M., Lebedko V.M.
Herbarium of the Institute of Experimental Botany of the National Academy of Sciences of Belarus (Collection of vascular plants and mosses)

Тасенкевич Л.О., Шиян Н.М., Хміль Т.С., Мосякін С.Л. Деякі аспекти інноваційної діяльності Гербаріїв у зв'язку зі збереженням та розвитком колекцій 86

Tasenkevich L.O., Shiyani N.M., Khmil T.S., Mosyakin S.L. Some aspects of Herbarium's innovative activities in connection with the preservation and development of collections

Перегрим М.М., Мацай Н.Ю., Боровик Л.П., Гузь Г.В., Гаврилюк Ю.В., Головка В.О. 94
Herbaria and Plant collections from Luhansk region (Ukraine)

Перегрим М.М., Мацай Н.Ю., Боровик Л.П., Гузь Г.В., Гаврилюк Ю.В., Головка В.О. Гербарії та колекції рослин з Луганської області (Україна)

Розділ 3. Історія формування окремих Гербаріїв та колекцій

Part 3. History of formation of some Herbaria and Collections

Барна М.М., Барна Л.С., Герц Н.В. Історія створення Гербарію Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка 99

Barna M.M., Barna L.S., Gerts N.V. History of creation of the Herbarium of Volodymyr Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University

Гребенщикова В.О. НПП «Черемоський» – від колекції до гербарію **104**
Grebenshchykov V.O. NNP «Cheremosky» – from the collection to the herbarium

Levanets A., Siebert S.J., Struwig M. A brief history of the AP Goossens Herbarium (PUC): 90 years of supporting taxonomical and ecological research in Central South Africa **107**

Леванець А., Зіберт С., Струвін М. Коротка історія Гербарію АП Гюссена (PUC): 90 років підтримки таксономічних та екологічних досліджень в центральній частині Південної Африки

Žilinskaitė S. Vilnius University Herbarium in 1781-1842 and its fate **113**

Жілінскайте С. Гербарій Вільнюського університету в 1781 – 1842 та його доля

Yatsyna A.P. History of formation and development of the Collection of Lichens of the Institute of experimental botany V.F. Kuprevich (Belarus) **118**

Яцина А.П. Історія формування та розвитку ліхенологічної колекції Інституту експериментальної ботаніки ім. В.Ф. Купревича (Білорусь)

Розділ 4. Куратори, колектори, дослідники гербарних фондів та окремих колекцій; історичні зібрання

Part 4. Curators, collectors, researchers of Herbaria and other Collections; Historical Collection

Мигаль А.В., Сабадощ В.І., Шевера М.В. Гербарій Ужгородського національного університету (UU): іменна колекція Антонія Маргіттая **123**

Mygal A.V., Sabadosh V.I., Shevera M.V. Herbarium of Uzhhorod National University (UU): memorial collection of Antony Margittai

Сорока М.І., Возьняк А. Дендрологічні збори Карла Габрієля Бенітца у Гербарії Національного лісотехнічного університету України (LWFU) **128**

Soroka M.I., Wozniak A. Dendrological collection of Karl Gabriel Baenitz in the Herbarium of the National Forestry University of Ukraine (LWFU)

Хміль Т.С. Опрацювання колекції мохоподібних професора А. Ремана з Південної Африки у Гербарії LW: родина *Fissidentaceae* **133**

Khmil T.S. Investigation of the mosses collection of Professor A. Reman from South Africa in the Herbarium LW: family *Fissidentaceae*

Jukonienė I., Kalvaitienė M., Rasimavičius M., Ričkienė A. Findings in the Herbarium of Vilnius university: historical Collection of bryophytes **136**

Юконієне І., Калвайтієне М., Расімавічус М., Ріцкієне А. Знахідки в Гербарії Вільнюського університету: історична колекція мохоподібних

Розділ 5. Спеціалізовані гербарні зібрання та їх ведення

Part 5. Specialized herbarium collections and their curation

Беднарська І.О. Популяційний підхід під час формування гербарної колекції *Festuca* (Poaceae): чому це так важливо **141**

Bednarska I.O. Population approach during the formation of the herbarium collection *Festuca* (Poaceae): why it is so important

Рифф Л.Е. Про деякі типові зразки судинних рослин з гербарію Нікітського ботанічного саду (YALT) **147**

Ryff L.E. About some types of Vascular Plants from the Herbarium of the Nikita Botanical Garden (YALT)

Розділ 6. Цифрові технології для інтеграції гербарних даних у світовий науковий простір

Part 6. Digital technologies for integration of herbarium data into the global research environment

Jackowiak B., Celka Z., Szkudlarz P. Digitalization and Open Access to the botanical and micological collections of the Adam Mickiewicz University in Poznań (Poland) **152**

Яцковяк Б., Целька З., Шкудлаж П. Дигіталізація та Open Access для ведення ботанічних та мікологічних колекцій Університету імені Адама Міцкевича у Познані

Розділ 7. Гербарії та збереження біорізноманіття

Part 7. Herbaria and biodiversity conservation

Борисенко Т.О., Суздальцев М.Ю. Уточнені дані про поширення грибів роду *Basidiodendron* в Україні **157**

Borysenko T.O., Suzdaltsev M.Yu. Updated data on the distribution of fungi of the genus *Basidiodendron* in Ukraine

Бурлака М.Д. Роль гербарних матеріалів у дослідженні раритетних видів рослин України **158**

Burlaka M.D. The role of herbarium materials in the study of rare plant species of Ukraine

Gamulya Yu.G., Bondarenko H.M., Zhelnierovich O.I. The Ranunculaceae family representatives included in the Red Data Book of Ukraine in V. N. Karazin National University Herbarium (CWU) **163**

Гамуля Ю.Г., Бондаренко Г.М., Желнерович О.І. Представники родини Ranunculaceae, занесені до Червоної книги України, в Гербарії Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна (CWU)

Розділ 8. Гербарії у фокусі освіти та культури

Part 8. Herbaria in the educational and cultural aspects

Аркушина Г.Ф. Наукова та освітня роль Гербарію Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (КПУ) **167**

Arkushyna G.F. Scientific and educational role of the Herbarium of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University (KPU)

Джахман Р.В. Гербарій музею і його роль у екологічній освіті населення **170**

Dzhakhman R.V. Herbarium of the museum and its role in environmental education